

Edition 1/1

*The Online as Mallarmé's
All-Containing Book*

Opinnäytetyö
Kevät 2017

Juha-Pekka Laurila

05GR12

Lahden Ammattikorkeakoulu

Muotoiluinstituutti

Graafinen suunnittelu

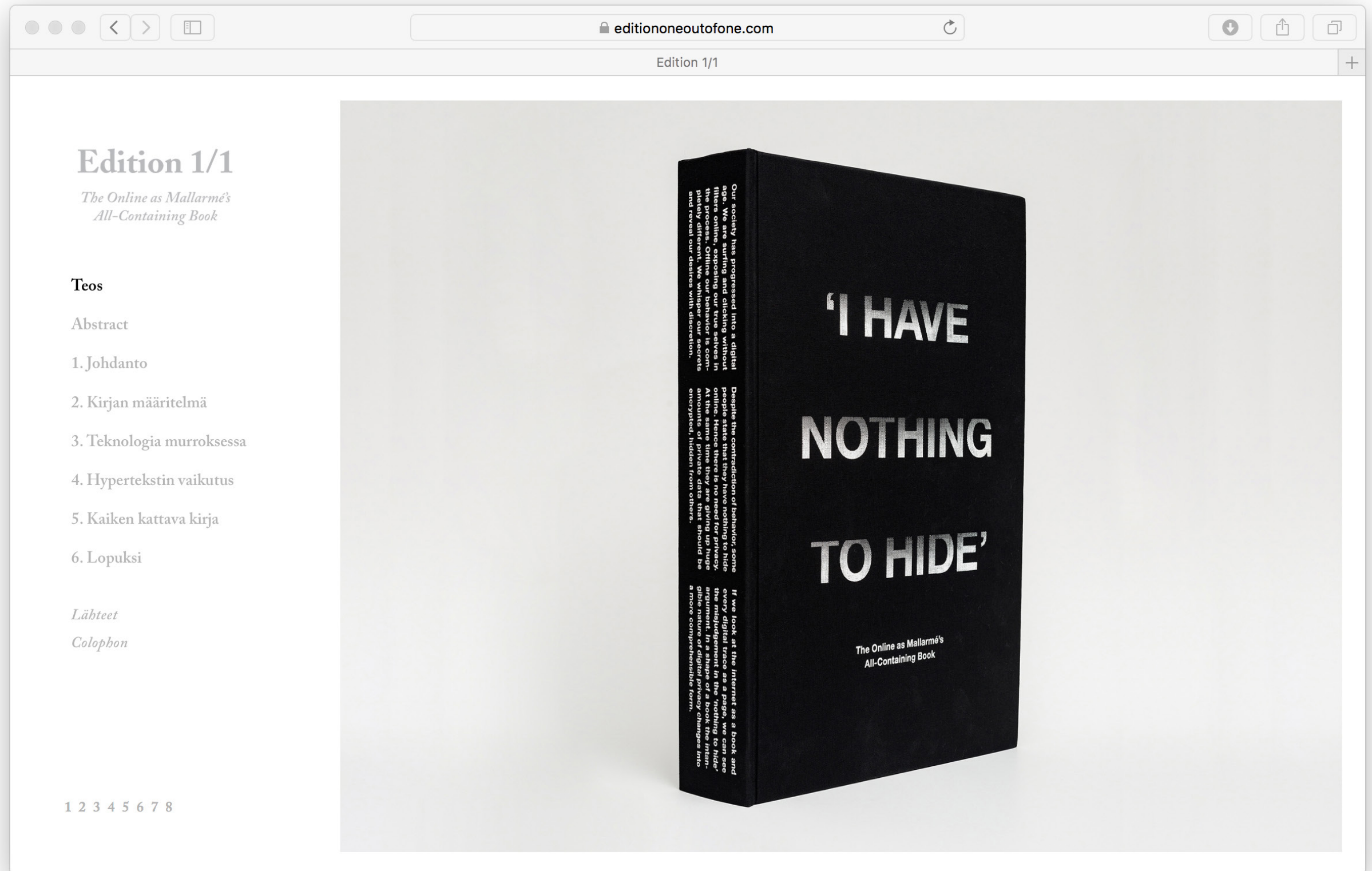
*Huom.**Huom.**Huom.**Huom.**Huom.**Huom.**Huom.*

Opinnäytetyön kirjallinen osio

löytyy myös verkkosivuna osoitteesta

editiononeoutofone.com vuoden

2018 kesään saakka.

Sisällysluettelo

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. *Digitaalinen ja
painettu teknologia*

3.2. *Skeuomorfismi
osana kirjan kehitystä*

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. *Deleuzen & Guattarin
idea kirjasta*

5. Kaiken kattava kirja

5.1. *Verkko kaiken
kattavana kirjana*

5.2. *Teoksesta*

6. Lopuksi

Lähteet

Abstract

Opinnäytetyössäni tutkin tapaamme hahmottaa kirjaa ja sen muotoa. Kirjallisessa osiossa käsittelem digitaalisen murroksen vaikutusta kirjamuotoon ja kirjan konseptiin sekä avaan laajemmin siihen liittyviä teemoja. Opinnäytetyöni sivutuotos on kirjan konventioilla leikittelevä teos, jonka tavoitteena on havainnollistaa ja korostaa kirjallisessa osiossa esille nostamiani teemoja.

Avainsanat: *kirja, hyperteksti, skeuomorfismi, world wide web, Stéphane Mallarmé*

In my thesis I explore the way we conceive the book format. In the written part of my project I address the impact of digital revolution on the book format and the concept of a book. The by-product of my project is a work that plays with the conventions of traditional book form. It aims to illustrate and emphasize the themes I have raised in the written section.

Keywords: *book, hypertext, skeuomorphism, world wide web, Stéphane Mallarmé*

I. Johdanto

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. *Digitaalinen ja
painettu teknologia*

3.2. *Skeuomorfismi
osana kirjan kehitystä*

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. *Deleuzen & Guattarin
idea kirjasta*

5. Kaiken kattava kirja

5.1. *Verkko kaiken
kattavana kirjana*

5.2. *Teoksesta*

6. Lopuksi

Lähteet

”Kaikki on olemassa päätyäkseen kirjaksi.”

– Stéphane Mallarmé (1996)

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. Digitaalinen ja painettu teknologia

3.2. Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. Deleuzen & Guattarin idea kirjasta

5. Kaiken kattava kirja

5.1. Verkko kaiken kattavana kirjana

5.2. Teoksesta

6. Lopuksi

Lähteet

Sain inspiraation opinnäytetyölleni Tom McCarthyn (2015) luennoista, jossa hän käy läpi 1800-luvun ranskalaiskirjailija Stephané Mallarmén konseptuaalista ideaa kirjasta, jonka sisään päätyisi kaikki olemassa oleva tieto.

McCarthy esittää luennossaan, että Mallarmén kaiken kattava kirja on rinnastettavissa nykyteknologiaan ja käyttää esimerkkinä sitä, kuinka NSA:n seurantaohjelmat ja Googlen algoritmit keräävät systemaattisesti tietoa verkon käyttäjistä. Luennon mukaan näiden neutraalien binäärisysteemien ainoana tavoitteena on kasvattaa keräämänsä tiedon määrää kattavaksi digitaalseksi raportiksi, jonka McCarthy rinnastaa Mallarmén konseptiin kaiken kattavasta kirjasta. Luennon päätteeksi McCarthy vielä kysyy, kuka on tämän digitaalisen kaiken kattavan kirjan kirjoittaja, ja kenellä on lupa lukea se.

Tom McCarthyn luennossa esitelty Mallarmén konsepti haastaa kaikki konventiot siitä, mitä kirja on. Luento sai minut kiinnostumaan kirjan määritelmästä ja se inspiroi minua pohtimaan, voidaanko kaiken

kattavan kirjan määritelmää laajentaa entistä pidemmälle. Voidaanko itse asiassa verkko, johon kaikki tieto näyttäisi digitalisaation vaikutuksesta päätyvän, nähdä kaiken kattavana kirjana.

Ymmärtääkseni Mallarmén idean ja löytääkseni idealeni perusteluita, minun täytyy pyrkiä selvittämään, mikä kirja on, miten se on kehittynyt ja miten sitä luetaan. Tämä opinnäytetyö ei näin ollen ole tutkimus kirjan kehityksen historiasta, vaan keskittyy pohtimaan kirjan olemusta.

Tietoverkkojen syntyminen ja digitalisaation yleistyminen on tarjonnut kirjallisuudelle uuden muodon. Opinnäytetyöni tavoitteena on haastaa omat käsitykseni siitä, mikä kirja on ja kehittää sitä kautta myös konseptuaalista ajattelua, jota olen pitänyt koko opintojen aikana tärkeänä osana graafisen suunnittelijan identiteettiä. Graafisen suunnittelijan tulee pystyä haastamaan konventiot, jotta suunnittelutyöhön pystyy tuomaan uusia, innovatiivisia ratkaisumalleja.

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. *Digitaalinen ja painettu teknologia*

3.2. *Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä*

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. *Deleuzen & Guattarin idea kirjasta*

5. Kaiken kattava kirja

5.1. *Verkko kaiken kattavana kirjana*

5.2. *Teoksesta*

6. Lopuksi

Lähteet

Opinnäytetyön tietoperusta muodostuu kirjallisuudesta eri vuosilta. Keskeisenä aiheena on se, miten kirja voidaan nähdä ja määritellä. Lisäksi opinnäytetyössäni hyödynnän erilaisia luentoja, artikkeleita ja keskusteluja tukemaan omaa pohdintaani. Opinnäytetyössäni olen pyrkinyt käyttämään tuoreimpia lähteitä esimerkiksi verkkojulkaisuista, mutta erilaisia teorioita olen hakenut myös vanhemmasta kirjallisuudesta. Tutkimani pohjalta tein myös teoksen, jonka tarkoituksena on herättää lukija pohtimaan syvemmin kirjan olemusta.

2. Kirjan määritelmä

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. *Digitaalinen ja
painettu teknologia*

3.2. *Skeuomorfismi
osana kirjan kehitystä*

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. *Deleuzen & Guattarin
idea kirjasta*

5. Kaiken kattava kirja

5.1. *Verkko kaiken
kattavana kirjana*

5.2. *Teoksesta*

6. Lopuksi

Lähteet

”Asia, jonka näennäinen yksinkertaisuus on hyvin petollista.”

– Katherine Gillieson (2006)

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. *Digitaalinen ja painettu teknologia*

3.2. *Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä*

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. *Deleuzen & Guattarin idea kirjasta*

5. Kaiken kattava kirja

5.1. *Verkko kaiken kattavana kirjana*

5.2. *Teoksesta*

6. Lopuksi

Lähteet

Kirja on arkipäiväinen esine, joka on kehittynyt vuosisatojen saatossa toimimaan mahdollisimman tehokkaasti ja huomaamattomasti tiedonvälittäjänä. Tämän kehityksen ansiosta lukija keskittyy tuotteen sisältöön eikä sen ulkoiseen muotoon. Kirjan määrittäminen vaikuttaa sen tavanomaisuuden takia harhaanjohtavasti hyvin yksinkertaiselta ja sen muoto otetaan jopa itsensänselvyytenä (*Hendel 1998, 1*).

Kun kysytään kirjan määritelmää, yleisin vastaus on, että se koostuu sivuista, jotka on nidottu yhteen ja näillä sivuilla on painettua tekstiä tai kuvia (*Harrison 1943, 1*). Merriam-Webster (*2017*) määrittelee kirjan samalla tavalla, mutta lisää, että kirja voidaan ymmärtää myös pitkänä tekstinä, joka on luettavissa tietokoneella. Wikipedian mukaan kirjan määritelmään sisältyy myös e-kirja ja äänikirja.

Aikaisemmin määritelmä on keskittynyt kirjan fyysiseen puoleen. Ääni- ja e-kirjan kohdalla huomataan, miten digitalisaatio vaikuttaa kirjan luonteeseen – kirja ei ole enään ainoastaan fyysinen esine (*Cope & Phillips 2006, 7-8*). Tämän takia tulisi keskittyä kirjan

tarkoitukseen, kun pohtii sen määritelmää. Kirjoille yhteistä on ominainen tekstirakenne ja tätä voidaan käyttää apuna määritelmissä. Kirja on tapa kommunikoida. Kirja on informaatioarkkitehtuuria, eli se sisältää tietoa, joka on ryhmitelty käyttäjän tarpeiden, sisällön asettamien rajoitusten sekä asiayhteyden välillä.

The Book Abstracted -esseessä Katherine Gillieson (*2006, 12*) haastaa näkemyksen, että kirja voidaan pelkistää ainoastaan tekstiksi. Tämä näkemys sivuuttaa täysin kirjan fyysisen puolen, jolla on selvästi vaikutus kirjan määritelmään. Esimerkiksi romaani, joka on tuotettu isona, kovakantisena objektina antaa erilaisen kuvan kuin romaani, joka on pehmeäkantinen ja helposti mukana kannettava. Gillieson argumentoi, että pelkän tekstin sijasta kirja on kommunikaatioteknologiaa. Kirjalla on erilaisia sosiaalisia, poliittisia ja kulttuurisia rooleja. Kirja teknologiana on kulttuurin tuotos ja se voi yllyttää tai lievittää tiettyjä käytösmalleja sen sisällä. Teknologian ja kulttuurin välillä on vuorovaikutus: molemmat pystyvät rajoittamaan toisiaan.

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. Digitaalinen ja painettu teknologia

3.2. Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. Deleuzen & Guattarin idea kirjasta

5. Kaiken kattava kirja

5.1. Verkko kaiken kattavana kirjana

5.2. Teoksesta

6. Lopuksi

Lähteet

Magda Vassiliou ja Jennifer Rowley (2008, 363) tutkivat Progressing the definition of “e-book”-artikkelissa e-kirjan olemassa olevia määritelmiä ja näiden pohjalta ehdottavat sille entistä tarkempaa määritelmää. Suurin osa aiemmista määritelmistä käyttää painetun kirjan ominaisuuksia osana e-kirjan määrittelyä. Vain murto-osa näistä määritelmistä hyödyntää uuden formaatin käyttöominaisuuksia osana määrittelyä. Vassilioun ja Rowleyn uusi määritelmä on kaksiosainen, jossa sovelletaan edellä mainittuja löytöjä:

1. E-kirja on digitaalinen objekti tekstuaalisella ja/tai muulla sisällöllä, joka syntyy, kun yhdistetään kirjan konsepti digitaalisen ympäristön käyttöominaisuuksiin.

2. E-kirjoissa on tyypillisesti sisäänrakennettuna haku- ja viittaustoimintoja, linkkejä, kirjanmerkkejä, kommentteja, korostuksia, multimediaobjekteja ja interaktiivisia työkaluja.

On hyvä huomata, että Vassiliou ja Rowley pitävät e-kirjaformaatin määritelmän dynaamisena terminä, joka muuttuu e-kirjojen kehityksen myötä.

Mielestäni kattavimman määritelmän kirjalle antaa kuitenkin Joseph A. Dane (2012, 7), jonka mukaan kirjan määritelmä voidaan jakaa kahteen osaan, joita hän kutsuu kirjakopioksi ja kirjaksi. Kirjakopio on jaettavissa oleva esine, kun taas kirja voidaan nähdä teknisenä terminä, joka viittaa abstraktiin konseptiin. Kirjaa voidaan kuvailla, mutta sitä ei voida pitää käsissä, nähdä tai tuntea. Tällöin siis kirjakopio, jota nyt luet (fyysinen esine) on ainutlaatuinen, taasen kirja (abstrakti konsepti) jota nyt luet, on sama jonka voit kuvailla ystävillesi.

3. Teknologia murroksessa

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. *Digitaalinen ja
painettu teknologia*

3.2. *Skeuomorfismi
osana kirjan kehitystä*

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. *Deleuzen & Guattarin
idea kirjasta*

5. Kaiken kattava kirja

5.1. *Verkko kaiken
kattavana kirjana*

5.2. *Teoksesta*

6. Lopuksi

Lähteet

”Jos luo säiliön, mikä kirja on, se ei ole muutettavissa. Verkossa jotakin voi muuttaa koska tahansa – se on jatkuvassa muutostilassa. Mutta kirjassa hetki jäätyy ajassa, kuten valokuva tai maalaus. Siitä tulee asia, jota muistella ja pohtia.”

– Irma Boom (2014)

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. Digitaalinen ja painettu teknologia

3.2. Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. Deleuzen & Guattarin idea kirjasta

5. Kaiken kattava kirja

5.1. Verkko kaiken kattavana kirjana

5.2. Teoksesta

6. Lopuksi

Lähteet

Havaitaksemme kirjoittamisen ja lukemisen uusia muotoja digitaalisessa ympäristössä meidän tulee ymmärtää, että kirja eri formaateissaan on teknologiaa, joka kehittyy yhteiskunnan mukana (*Landow 2006, 46*). Uusi informaatioteknologia koetaan usein tungetelevana, vieraana asiana. Siksi syntyy mielikuva siitä, että älyllinen kulttuuri olisi ennen ollut jotenkin luonnollisempaa, ei-teknologista. Jotta voimme ymmärtää tällä hetkellä tapahtuvaa digitaalista muutosta, emme voi pitää aiempia informaatioteknologioita kuten kirjoja, kirjoittamista ja painotaitoa luonnollisina.

Kirjan viiden tuhannen vuoden historian aikana on ollut neljä murroskohtaa, joissa jokainen uusi tekstimuodon ilmentymä on eronnut edeltäjästään muodoltaan ja rakenteeltaan (*Kilgour 1998, 4*). Nämä peräkkäiset ja osittain myös päällekkäiset muutokset ovat olleet savitaulut (2500 eaa. – 100 jaa.), papyrys (2000 eaa. – 700 jaa.), koodeksi eli käsin kirjoitettu kirja (100 jaa.) ja digitaalinen kirja, joka on edelleen kehittyvä kokonaisuus. Koodeksin tuotannossa on ollut kolme suurta muutosta, joissa menetelmä ja tuotannon nopeus on tullut yhä tehokkaammaksi. Ensimmäinen

oli kirjapainokone ja metalliset irtokirjakkeet (1455 – 1814), seuraava muutos oli prosessin koneellistaminen (1814 – 1970) ja kolmas muutos oli prosessin totaalinen automaatio (1970–). Jokainen muutos on helpottanut informaation jakamista.

Digitaalinen kirja ei ole toistaiseksi syrjäyttänyt painettua kirjaa, kuten monet ovat julistaneet käyvän teknologian murroksessa. Myös historiassa uuden teknologian on usein koettu mitätöivän aiemmin käytössä olleen teknologian. Umberto Eco on kirjoittanut aiheesta oivan esimerkin: valokuvauksen yleistyttyä ajateltiin, että se syrjäyttää muotokuvien maalaamisen, koska sama asia oli silloin mahdollista tehdä tehokkaammin. Sitä vastoin uusi teknologia eli valokuvaaminen kuitenkin vapautti maalauksen (*Umberto Eco 1997*).

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. Digitaalinen ja painettu teknologia

3.2. Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. Deleuzen & Guattarin idea kirjasta

5. Kaiken kattava kirja

5.1. Verkko kaiken kattavana kirjana

5.2. Teoksesta

6. Lopuksi

Lähteet

3.1. Digitaalinen ja painettu teknologia

Digitaalisen ja painetun teknologian suhdetta pohdittaessa on aiheellista määritellä, mitä verkko tarkoittaa. Wikipedian (2017) määritelmän mukaan verkko eli World Wide Web tarkoittaa Internet-verkossa toimivaa hajautettua hypertekstijärjestelmää. Hypertekstiä luetaan internet-selaimella, joka hakee dokumentteja (web-sivuja) palvelimilta ja tarjoaa niitä käyttäjälle tuomalla ne näytölle. Termejä verkko ja Internet käytetään helposti virheellisesti toistensa synonyymeinä, vaikka tosiasiaa verkko on vain yksi Internetin palvelumuoto.

Pääkappaleen aloittava Irma Boomin lainaus tiivistää osuvasti painetun ja digitaalisen teknologian ominaisuudet. Hänen mukaansa painettu kirja on muuttumaton, kun taas digitaalinen teknologia, eli verkko, on jatkuvasti muuttuva kokonaisuus. Painetussa kirjassa hetkestä tulee pysähtynyt ajassa kuten valokuva tai maalaus.

Digitaalisen ja painetun teknologian ominaisuudet voimme ymmärtää luontevasti sanomalehtien kautta,

joiden muotoon digitalisaatio on vaikuttanut radikaalisti. Post Digital Publishing -kirjassaan Alessandro Ludovico (2012, 60) kertoo kuinka verkon rakenteen vuoksi kokonaisen sanomalehden muoto on fragmentoitunut yksittäisiin artikkeleihin. Sanomalehteä ei lueta enää niinkään kokonaisuutena, vaan tietoa haetaan pirstaloituneesti sieltä täältä. Verkossa uutiset on kuitenkin mahdollista jakaa tehokkaasti ja nopeasti kaikkien saataville. Muutos digitalisuuteen on mahdollistanut myöskin, että uutisia pystytään julkaisemaan reaaliajassa. Tämä sopii uutisten luonteeseen, sillä niiden luonne on katoava. Verkossa tieto on jatkuvasti muuttuvassa tilassa ja esimerkiksi väärää informaatiota on helppo oikaista.

Caio Túlio Cos (2015, 49) nostaa A Business Model for Digital Journalism -raportissaan esiin sanomalehtien haasteita. Ensinnäkin monet sanomalehdet julkaisevat yhä samaa sisältöä verkossa kun painetuissa julkaisuissaan. Verkon suuri potentiaali jää siis edelleen hyödyntämättä. Jakelu on tästä huolimatta siirtynyt suurissa määrin digitaalisiin tilauksiin, josta päästään toiseen haasteeseen: sanomalehdet pyrkivät edelleen soveltamaan painetun printin liiketoimintamallia

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. Digitaalinen ja painettu teknologia

3.2. Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. Deleuzen & Guattarin idea kirjasta

5. Kaiken kattava kirja

5.1. Verkko kaiken kattavana kirjana

5.2. Teoksesta

6. Lopuksi

Lähteet

verkkoon. Sanomalehtien tulisi uudistaa koko strategiansa, jotta ne pysyisivät mukana kilpailussa. Toimintamallit, jotka ovat toimineet painetun median osalta, eivät päde enää digitaalisella puolella. Lehtitalojen tulee siis pohtia uudelleen, miten pitää painettu media digitaalisen rinnalla kannattavasti.

Ludovico (2012, 57) esittää kirjassaan Marc Schwiegerin antaman ehdotuksen, että mikäli printtiutisten halutaan säilyvän, tulisi sanomalehtien jatkossa keskittyä julkaisemaan vain ns. "eilisen uutisia" eli hidasta journalismia. Tätä ehdotusta tukee painetun teknologian kyky kestää paremmin aikaa, ja paperiversiota pidetään yhä luotettavampana tiedon säilyttämisen muotona kuin verkkoa. Painetut uutiset voisivat tällöin keskittyä ainutlaatuisen lukukokemuksen tarjoamiseen julkaisemalla vähemmän reaaliaikaisiin uutisiin keskittyvää sisältöä. Printt uutisissa voitaisi keskittyä syväluotaaviin analyysiin, kommentointiin ja reflektointiin, kuten myös Boom esittää lainauksessaan.

Ludovico (2012, 106) kirjoittaa, että mikäli e-kirjat yleistyvät, voi painetuista kirjoista tulla harvinaisia ja

siten arvokkaita tuotteita. Kirjojen "rajoitettujen erien" ja taidekirjojen myynnissä on pitkään hyödynnetty niiden harvinaisuuden tuomaa lisäarvoa. Tällaisten painosten fyysisiä ominaisuuksia parannetaan tarkoituksellisesti niin, että niiden mekaaninen kopioiminen tulisi mahdottomaksi ja niiden keräilyarvo nousisi. Tätä strategiaa on sovellettu laajalti maailman huipputaiteilijoiden ja varakkaiden keräilijöiden maailmassa tarkoituksellisesti niin, että niiden mekaaninen kopioiminen tulisi mahdottomaksi ja niiden keräilyarvo nousisi. Tätä strategiaa on sovellettu laajalti maailman huippu-taiteilijoiden ja varakkaiden keräilijöiden maailmassa.

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. Digitaalinen ja painettu teknologia

3.2. Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. Deleuzen & Guattarin idea kirjasta

5. Kaiken kattava kirja

5.1. Verkko kaiken kattavana kirjana

5.2. Teoksesta

6. Lopuksi

Lähteet

3.2. Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä

Uuden teknologian murroskohdissa otetaan usein vaikutteita edeltävästä teknologiasta. Tämä oli nähtävissä esimerkiksi jo Gutenbergin vallankumouksessa, jolloin ensimmäisten kirjakkeilla painettujen tuotteiden tyyli ja rakenne imitoi edeltävää kirjan muotoa, manuskriptiä (Landow 1994, 15). Sama ilmiö on nähtävissä kirjan nykyisessä murroksessa. E-kirjaformaattit, kuten ePub ja MOBI ottavat paljon vaikutteita painetun kirjan formaatista ja ne kopioivat monin paikoin myös kirjan käyttötapoihin liittyviä toimintamalleja. Kirjan murroksessa kyseenalaistetaan myös fyysisen kirjan vaatimat toiminnot, kuten sivun kääntäminen, joka on olennainen osa sen ”käyttöliittymää” (Ludovico, 2012). Kosketusnäytöllisissä lukulaitteissa sivujen selaamisen toiminnot on käännetty niiden virtuaalisiksi vastineiksi, jotka ovat hyvin samankaltaisia fyysisen kirjan toimintojen kanssa. Näiden lukulaitteiden käyttöliittymä on tämän takia hyvin intuitiivinen.

Edellä kuvattua vaikutteiden ottamista kutsutaan digitaaliseksi skeuomorfismiksi. Digitaalinen

skeuomorfismi tarkoittaa objektia, joka imitoi analogista edeltäjänsä digitaalisessa ympäristössä. Tunnistettavimpia skeuomorfisia objekteja ovat tietokoneen roskakori sekä kalenterisovellus, joka imitoi seinäkalenterin ulkonäköä. Analogisen vastakappaleen imitoinnin on tarkoitus tehdä uudesta teknologiasta helpommin lähestyttävä käyttäjälle (Norman 2017). Myös Nocera, Stickel ym. toteavat skeuomorfismin helpottavan digitaalisen objektin käytettävyyttä, koska ominaisuudet vastaavat jo aiemmin opittuja toimintoja (Nocera 2012; Stickel ym. 2014, 362).

Interaction Design -kirjassa argumentoidaan skeuomorfismin käyttöä vastaan digitaalisten formaattien suunnittelussa (Preece, Rogers & Sharp 2002, 57). Ensimmäinen argumentti skeuomorfismia vastaan on se, miten se rajoittaa uuden käyttöliittymän tietojenkäsittelyn mahdollisuuksia. Seuraava argumentti nostaa esille skeuomorfismin vaikutuksen käyttäjään: kun uuteen käyttöliittymään tuodaan aiemman tuotteen tyyli, mukana tulee myös aiemman tuotteen konnotaatiot, jotka rajoittavat käyttäjän ymmärrystä uudesta formaatista. Tärkein perustelu skeuomorfismin

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. Digitaalinen ja painettu teknologia

3.2. Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. Deleuzen & Guattarin idea kirjasta

5. Kaiken kattava kirja

5.1. Verkko kaiken kattavana kirjana

5.2. Teoksesta

6. Lopuksi

Lähteet

heikkoudesta on, miten se rajoittaa suunnittelijan luovuutta. Kun painettua kirjaa hyödynnetään mallina digitaalisen version luomisessa, on riskinä, ettei uuden käyttöliittymän toimintoja käytetä hyväksi.

E-kirjaformaattit kärsivät monista edellä mainituista ongelmista. Isoimmat rasitteet formaatille asettavat kuitenkin kirjakustantamot. E-kirjoille on määritetty samankaltaiset toimintamallit kuin painetuille kirjoille. Esimerkiksi tiettyjen lisenssisopimusten mukaan kirjastot voivat lainata e-kirjoja samanaikaisesti ainoastaan lisensoijalle vastaavan määrän kerrallaan (*O'Brian, Gasser & Palfrey Jr. 2012, 10*). E-kirjaformaattien leviämistä vaikeuttaa myös kustantamoiden useat eri julkaisualustat, jotka tekevät kirjojen ostamisesta ja tiedon jakamisesta merkittävästi haastavampaa.

Näistä esimerkeistä selviää, miten ePub- ja MOBI-formaatit eivät hyödynnä kaikkia digitaalisen julkaisualustan tarjoamia mahdollisuuksia. Ne rajoittavat itseään digitaalisella skeuomorfismilla, eli julkaisualustoilla, jotka hankaloittavat informaation jakamista. Tähän vaikuttavat vahvasti myös kirjakustantamoiden

asettamat rajoitukset. ePub ja MOBI ovat nykyajan vastine Gutenbergin vallankumouksen jälkeisille painotuotteille, jotka imitoivat edeltävää kirjan muotoa. Tämän imitaation ansiosta digitaalisesta formaatista tulee käyttäjälle kuitenkin helpommin omaksuttava. Samalla se näyttää suuntaa kohti kirjaformaattia, joka hyödyntää tehokkaammin digitaalisen ympäristön tarjoamat mahdollisuudet.

4. Hypertekstin vaikutukset

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. Digitaalinen ja
painettu teknologia

3.2. Skeuomorfismi
osana kirjan kehitystä

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. Deleuzen & Guattarin
idea kirjasta

5. Kaiken kattava kirja

5.1. Verkko kaiken
kattavana kirjana

5.2. Teoksesta

6. Lopuksi

Lähteet

”Hän kertoi minulle, että hänen kirjansa nimi oli Hiekkakirja, koska kirjalla ja hiekalla ei kummallakaan ole alkua tai loppua. Muukalainen pyysi minua etsimään ensimmäisen sivun. Laskin vasemman käteni kannelle ja, yrittäen asetella peukaloni tyhjälle alkusivulle, avasin kirjan. Se oli hyödytöntä. Aina kun yritin, kannen ja peukaloni väliin tuli lukuisia sivuja. Tuntui kuin ne olisivat kasvaneet kirjasta. ’Yritä nyt löytää viimeinen sivu.’ Epäonnistuin jälleen. Äänellä, joka ei ollut omani, sain juuri ja juuri sanotuksi, ’Tämä ei voi olla.’ Puhuen yhä matalalla äänellä, muukalainen sanoi, ’Se ei voi olla, mutta se on. Kirjan sivujen lukumäärä ei ole enempää tai vähempää kuin ääretön. Mikään ei ole ensimmäinen sivu, eikä viimeinen.’”

– Jorge Luis Borges (1981, 89)

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. Digitaalinen ja painettu teknologia

3.2. Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. Deleuzen & Guattarin idea kirjasta

5. Kaiken kattava kirja

5.1. Verkko kaiken kattavana kirjana

5.2. Teoksesta

6. Lopuksi

Lähteet

Roland Barthes (1982, 123) määrittelee hypertekstin osissa olevana tekstinä, joka on linkitetty yhteen elektronisesti usean eri reitin kautta (linkit, verkostot, verkko). Kun teksti siirtyy verkkoon, siitä tulee osa laajempaa verkostoa. Se voidaan linkittää osaksi toista teosta ja se on helposti kopioitavissa (Raine Koskimaa 2000, 41). Tämä on verkon olennainen ominaisuus, joka mahdollistaa informaation helpon julkaisemisen. Jorge Luis Borgesin novelli "The Book of Sand" kertoo loputtomasta kirjasta, jonka muoto on hypertekstin kaltainen. Tarinan kirjalla ei ole loppua tai alkua. Sen sivut ovat epäjärjestyksessä, mutta kuitenkin numeroituina. Numerointi kertoo, että jokainen sivu on ainutlaatuinen.

Hyperteksti mahdollistaa uuden, aktiivisemmän vuorovaikutuksen kirjoittajan ja lukijan välille. Lukijan rooli on hypertekstin vaikutuksesta muuttunut aktiiviseksi toimijaksi passiivisen käyttäjän sijaan. Tämän muutoksen myötä osa kirjoittajan roolista tekstin tuottajana siirtyy lukijalle. Lukijan ja kirjoittajan välillä tapahtuva roolien muutos ei kuitenkaan tarkoita, että hyperteksti automaattisesti tekee lukijoista kirjoittajia

tai kanssakirjoittajia. Muutos tapahtuu ainoastaan niissä hyperteksti-ympäristöissä, joissa lukijalla on mahdollisuus lisätä kommentteja ja linkkejä lukemaansa tekstiin (Lindow 2012, 125).

Hyperteksti pitää käsittää teknologisenä terminä, joka kuvaa tekstikokonaisuuden rakentumisen tapaa. Tietokoneen ruudulla voi olla esimerkiksi hypertekstin katkelma, jonka luettuaan lukija painaa näytöllä olevaa nuolta ja siirtyy linkin kautta toiseen tekstikatkelmaan. Ensimmäinen tekstikatkelma voi johdattaa lukijan useampaan eri linkkiin, jolloin hypertekstin lukijalla on useita vaihtoehtoisia järjestyksiä lukea tekstipaloja. Käytännössä lukija siis rakentaa itse tekstin lukemisen aikana (Barthes 1970, 190).

Hypertekstin epälineaarisuuden on sanottu olevan vallankumouksellista tekstin kehityksessä (Fitzpatrick 2011, 183). Monet kirjailijat ovat kuitenkin osoittaneet, että hyperteksti ainoastaan paljastaa piilevän ominaisuuden painetun tekstin ja lukijan suhteessa. Se tuo selvemmin esiin lukijan mahdollisuuden järjestää teksti haluamaansa muotoon. Hypertekstin avulla

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. Digitaalinen ja painettu teknologia

3.2. Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. Deleuzen & Guattarin idea kirjasta

5. Kaiken kattava kirja

5.1. Verkko kaiken kattavana kirjana

5.2. Teoksesta

6. Lopuksi

Lähteet

lukijan on helppo ja nopea syventää lukemaansa, kun taas painetussa tekstissä lukijan tieto rajoittuu yhden kirjan sisältöön.

The Institute for the Future of the Book osoitti edellä mainitun muutoksen vaikutukset julkaisemalla digitaalisen kirjan, jonka marginaaleihin oli rakennettu mahdollisuus kommentoida tekstiä (Stein 2011, 141). Julkaisun jälkeen kirjaan syntyi eloisa keskustelu kirjan sisällöstä, jossa kirjoittaja ja lukijat työskentelivät kollektiivisesti päästäkseen yhteisymmärrykseen kirjan teemoista. Kommentit sijaitsivat tekstin sivussa, eivätkä tekstin alapuolella. Tämän ansiosta lukijat ja kirjoittaja olivat samassa visuaalisessa tilassa, muuttaen lukijan ja kirjoittajan suhdetta tasa-arvoisemmaksi.

4.1. Deleuzen & Guattarin idea kirjasta

Gilles Deleuze ja Felix Guattari (1976, 8) ovat kehittäneet metaforisen käsitteen "Rhizome" (suom. rihmasto) kuvaamaan sitä, kuinka asiat ovat jatkuvassa liikkeessä ja muuttuvissa yhteyksissä toisiinsa. Käsitteen avulla he

pyrkivät kuvaamaan asioiden kytkeytymistä toisiinsa sekä kaiken jatkuvaa liikkeellä ja muutoksessa oloa.

Deleuze ja Guattari (1976, 6) haastoivat A Thousand Plateaus -kirjassa täysin konventionaalisen kirjan muodon. He konseptoivat siitä uuden version, joka tarjoaisi totuudenmukaisemman ja tehokkaamman informaatioarkkitehtuurin. Pysähtyneen informaation sijasta tämä uusi formaatti koostuisi niin kutsutuista tasangoista (tasangot voidaan ymmärtää informaatioryhmittynä), jotka kommunikoisivat keskenään. Tämä muuttaisi staattisen, painetun kirjan aktiiviseksi, verkoston kaltaiseksi kirjaksi. Deleuzen ja Guattarin mukaan sillä ei olisi alkua, eikä loppua. Tämä tarkoittaa, että jokaisen informaatioryhmittymän lukemisen voisi aloittaa mistä vaan ja jokaisen ryhmittymän voisi linkittää toisiinsa.

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. Digitaalinen ja painettu teknologia

3.2. Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. Deleuzen & Guattarin idea kirjasta

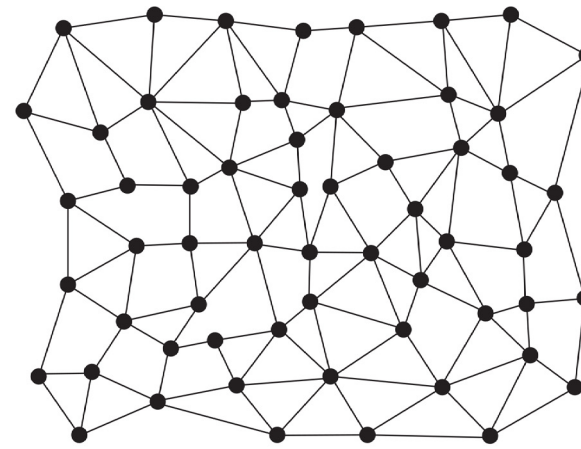
5. Kaiken kattava kirja

5.1. Verkko kaiken kattavana kirjana

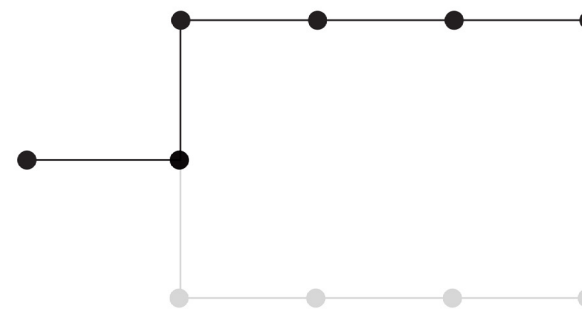
5.2. Teoksesta

6. Lopuksi

Lähteet

Kuva 1.

Kuva 2.

Tällaisen postmodernin kirjan informaatioarkkitehtuuri olisi kaaosmainen, ja se koostuisi ainoastaan linjoista, jotka ylittävät toisensa. Umberto Eco (2014, 57) haastaa linjoista koostuvan informaatioarkkitehtuurin osoittamalla, miten jokaisen viivan risteyskohta voidaan nähdä pisteenä. Hänen mukaansa kyseinen informaatiohierarkia voidaan nähdä verkostona (kuva 1.), jolla on samankaltaiset ominaisuudet, kuin niillä, joita Deleuze ja Guattari ehdottivat kirjalleen. Sen lukemisen voi aloittaa kaikkien pisteiden kautta, kaikki pisteet voidaan yhdistää toisiinsa, eikä sillä ole loppua eikä alkua. Kyseinen malli verrattuna lineaariseen malliin (kuva 2.) on informaation jäsentelyssä kattavampi. Voidaan sanoa, että verkosto on totuudenmukaisempi kuin pelkkä lineaarinen malli, sillä se on kokonaisuus, jossa itsessään on paljon pieniä lineaarisia ryhmittymiä. Esimerkiksi painettu kirja sen sijaan on lineaarinen, sillä se on tarkoitus lukea alusta loppuun oikeassa järjestyksessä. Näin ollen toinen luku seuraa ensimmäistä ja voidaan olettaa lukijan tietävän, mistä aiemmin on jo puhuttu. Verkosto on kuitenkin paljon vaikeampi hahmottaa.

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. *Digitaalinen ja painettu teknologia*

3.2. *Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä*

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. *Deleuzen & Guattarin idea kirjasta*

5. Kaiken kattava kirja

5.1. *Verkko kaiken kattavana kirjana*

5.2. *Teoksesta*

6. Lopuksi

Lähteet

Deleuzen ja Guattarin konsepti kirjan uudesta muodosta on helpommin selitettävissä, kun sitä verrataan hypertekstiin, jolla ei ole alkua tai loppua. Sisältöä linkitetään paikasta toiseen epälineaarisesti, jolloin kaikki tieto voi olla yhteydessä toisiinsa ja se voidaan yhdistää mihin tahansa muuhun toiseen osaan. Myös Econ avaama informaatiohierarkia on nähtävissä hypertekstin rakenteessa.

Deleuzen ja Guattarin materiaalia läpikäydessä on hyväksyttävä, ettei se välttämättä tarjoa kovin konkreettisia apuvälineitä kirjan määrittelyyn. Sen sijaan heiltä saa käsitteitä, joiden avulla ajatella kirjaa. Heidän rihmasto-käsitteellään on enemmänkin filosofinen pyrkimys kyseenalaistaa vakiintunut ymmärrys maailman luonteesta ja tarjota apuvälineitä ajattelun tueksi. Abstraktius onkin Deleuzen ja Guattarin vahvuus ja se mahdollistaa käsitteiden monipuolisen soveltamisen. Lukijan on helppo ja nopea syventää lukemaansa, kun taas painetussa tekstissä lukijan tieto rajoittuu yhden kirjan sisältöön.

5. Kaiken kattava kirja

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. *Digitaalinen ja
painettu teknologia*

3.2. *Skeuomorfismi
osana kirjan kehitystä*

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. *Deleuzen & Guattarin
idea kirjasta*

5. Kaiken kattava kirja

5.1. *Verkko kaiken
kattavana kirjana*

5.2. *Teoksesta*

6. Lopuksi

Lähteet

”Kaikki on olemassa päätyäkseen kirjaksi.”

– Stéphane Mallarmé (1996)

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. Digitaalinen ja painettu teknologia

3.2. Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. Deleuzen & Guattarin idea kirjasta

5. Kaiken kattava kirja

5.1. Verkko kaiken kattavana kirjana

5.2. Teoksesta

6. Lopuksi

Lähteet

Stéphane Mallarmé (1842 – 1898) oli ranskalainen runoilija. Hän työsti elämänsä viimeiset vuosikymmenet kunnianhimoista projektia, josta hän käytti nimitystä “Le Livre”, joka tarkoittaa yksinkertaisesti kirjaa. Kirjan piti olla kaikkien kirjojen hyperbola (hyperbola tarkoittaa liioittelua kirjallisena tyylikeinona) ja sen tarkoitus oli kattaa kaikki olemassa oleva. Se olisi myös riisuttu tekijän subjektiivisuudesta. “Le Livre” kyseenalaisti konventionaalisen kirjan sisällön mahdollisuudet ja sen muodon rajoitukset. Mallarmé ei kuitenkaan tarkoittanut työtään ainoastaan metaforana, vaan tavoitteena oli tuottaa oikea teos painettuna kirjana (Bloch 2016).

Mallarmén teos on saanut vahvasti vaikutteita aikansa teknologiasta ja ilmapiiristä. 1700-luvun lopussa painoteknologia ja kirjojen tuotanto alkoi kehittyä huimaa vauhtia 300 vuotta Gutenbergin keksinnön jälkeen. Ranskassa julkaistujen kirjojen määrä oli alle 2000 julkaisua vuodessa ennen Ranskan suurta vallankumousta. Kyseinen luku kasvoi 2547 julkaisuun vuonna 1814, 8237 julkaisuun vuonna 1826 ja 12269 julkaisuun vuonna 1869. Räjähdyksmäisen nousun ansiosta lukutaito kehittyi nopeasti kasvavan

ylä-keskiluokan keskuudessa. Kyseisen murroksen aikainen pääministeri julisti puheessaan parlamentille miten kirja on olennainen ja vastustamaton keino tiedon levittämiseen. Belle Époque -aikakauden (1871 – 1914) mukanaan tuomat muutokset ovat rinnastettavissa nykyisen kirjan digitaaliseen murrokseen. Mallarmén kaiken kattava kirja oli aikansa kuvaus, jonka voidaan nähdä asettaneen agendan nykyajan digitaaliselle murrokselle paljon ennen aikaansa (Bloch 2016).

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. Digitaalinen ja painettu teknologia

3.2. Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. Deleuzen & Guattarin idea kirjasta

5. Kaiken kattava kirja

5.1. Verkko kaiken kattavana kirjana

5.2. Teoksesta

6. Lopuksi

Lähteet

5.1. Verkko kaiken kattavana kirjana

Kirjan konsepti on opinnäytetyöni edetessä laajentunut yhä monimutkaisemmaksi kokonaisuudeksi. Kirjan aluksi yksinkertaiselta kuulostava määritelmä on laajentunut Mallarmén kaiken kattavaksi kirjaksi.

Jo aikaisemmin mainitsemissani The Book and the Human -luennossa Tom McCarthy tarkastelee Mallarmén kaiken kattavaa kirjaa nykyteknologian ja yksityisyyden valossa. McCarthy kuvaa sitä, miten voimme nähdä Mallarmén idean toteutuneen Googlen algoritmien ja NSA:n seurantaohjelmien ansiosta. Nämä ohjelmat keräävät käyttäjien verkossa tuottamaa dataa ja niiden ainoana tavoitteena on kasvattaa keräämäänsä informaation määrää. Näin meidän jokainen liike on arkistoitu verkossa. Tämä kuvastaa kirjan perustavanlaatuisia ominaisuuksia: se säilöo informaation tulevaisuutta varten (McCarthy 2015).

Informaation säilömisessä on ongelmana päätösvalta henkilökohtaisen tiedon suhteen. Päätökset, jotka vaikuttavat kyseiseen informaatioon, eivät ole

käyttäjien, vaan informaation omistajien käsissä.

Tämä tarkoittaa sitä, että käyttäjällä, johon henkilökohtainen informaatio liittyy on harvoin sananvaltaa siihen, miten kyseistä tietoa käytetään. Digitaalisessa ympäristössä kerätään jatkuvasti informaatiota ja tämän takia on uhkana, että se johtaa hyvin kattaviin aineistoihin, jotka sisältävät kaiken mahdollisen tiedon käyttäjästä (Palfrey & Gasser 2008, 51). Palfrey ja Gasser jatkavat, että käyttäjät ovat yleensä liian sinisilmäisiä henkilökohtaisen informaation luovuttamisen suhteen. Käyttäjät kyllä tiedostavat, että heistä kerätään informaatiota, mutta sillä ei koeta olevan haitallisia seurauksia.

Idea siitä, että kaikki verkon käyttäjien luovuttama tieto kerättäisiin digitaalisesti yhteen paikkaan, herätti opinnäytetyöprosessin alussa ajatuksen: voitaisiinko verkko nähdä kaiken kattavana kirjana, jonka idean Mallarmé aikanaan konseptoi? Opinnäytetyön kirjalliseen osioon koottu tieto on vahvistanut ajatustani siitä, että verkko voidaan nähdä kaiken kattavana kirjana. Digitalisaation myötä yleistynyt hyperteksti ja Deleuzen ja Guattarin konsepti ovat olennainen osa

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. Digitaalinen ja painettu teknologia

3.2. Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. Deleuzen & Guattarin idea kirjasta

5. Kaiken kattava kirja

5.1. Verkko kaiken kattavana kirjana

5.2. Teoksesta

6. Lopuksi

Lähteet

tarkastellessamme verkkoa laajempänä kokonaisuutena. Deleuzen ja Guattarin A Thousand Plateaus -kirjassa esittämät tasangot eli informaatioryhmittymät voidaan ymmärtää verkon rakenteena. Verkko koostuu hypertekstistä, jossa tieto on linkittynyt toisiinsa muodostaen laajan kokonaisuuden. Kun katsomme verkkoa Stéphane Mallarmén kaiken kattavana kirjana, voimme pohtia, mitä kaikkea informaatiota haluamme luovuttaa muiden käsiin.

5.2. Teoksesta

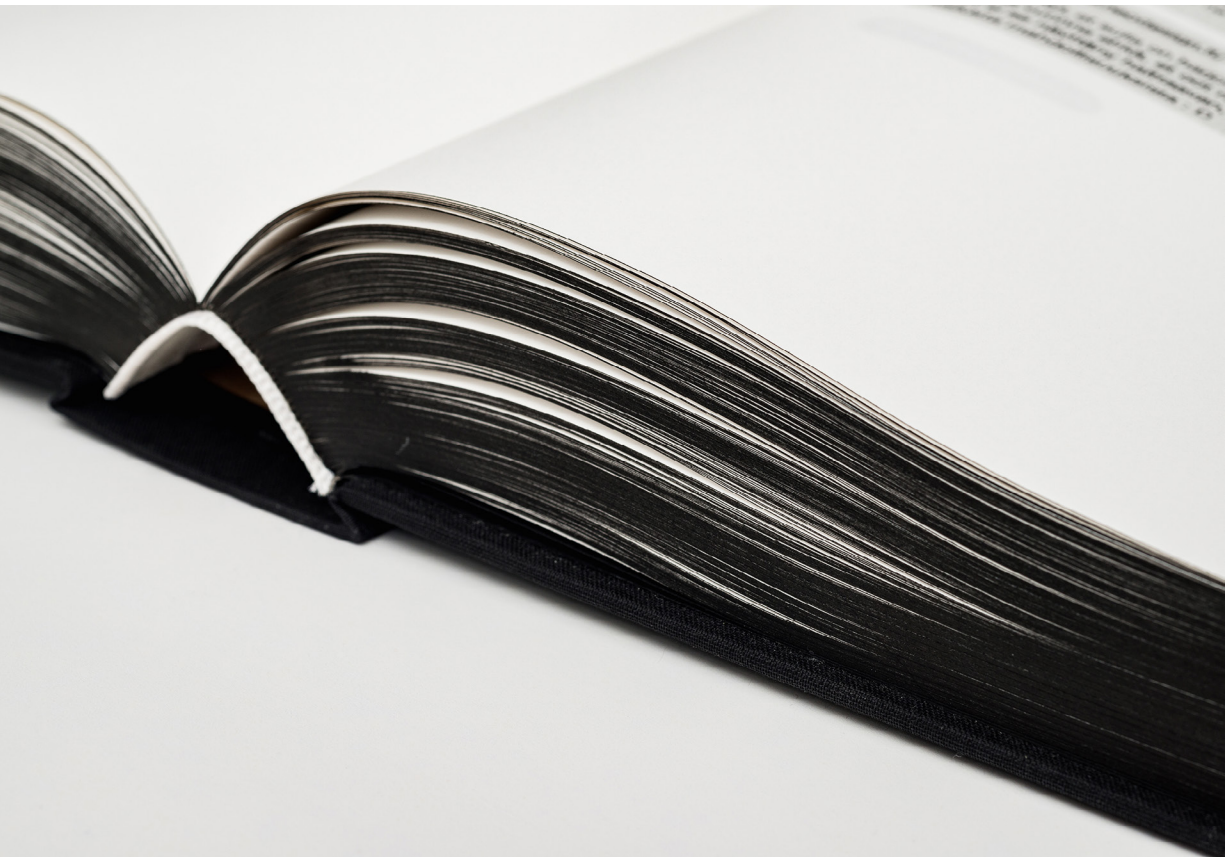
”Verkon selaaminen ilmaisee ihmisen syvintä olemusta. Se, miten selaat verkkoa ilmaisee kuka olet; mitä klikkaat ilmaisee identiteettiäsi ja halujasi. Mielestäni kirjailijat yrittävät ilmaista itseään liikaa. Pelkästään klikkaamalla me ilmaisemme itseämme.
Selaushistoriamme on uudet muistelmamme.”

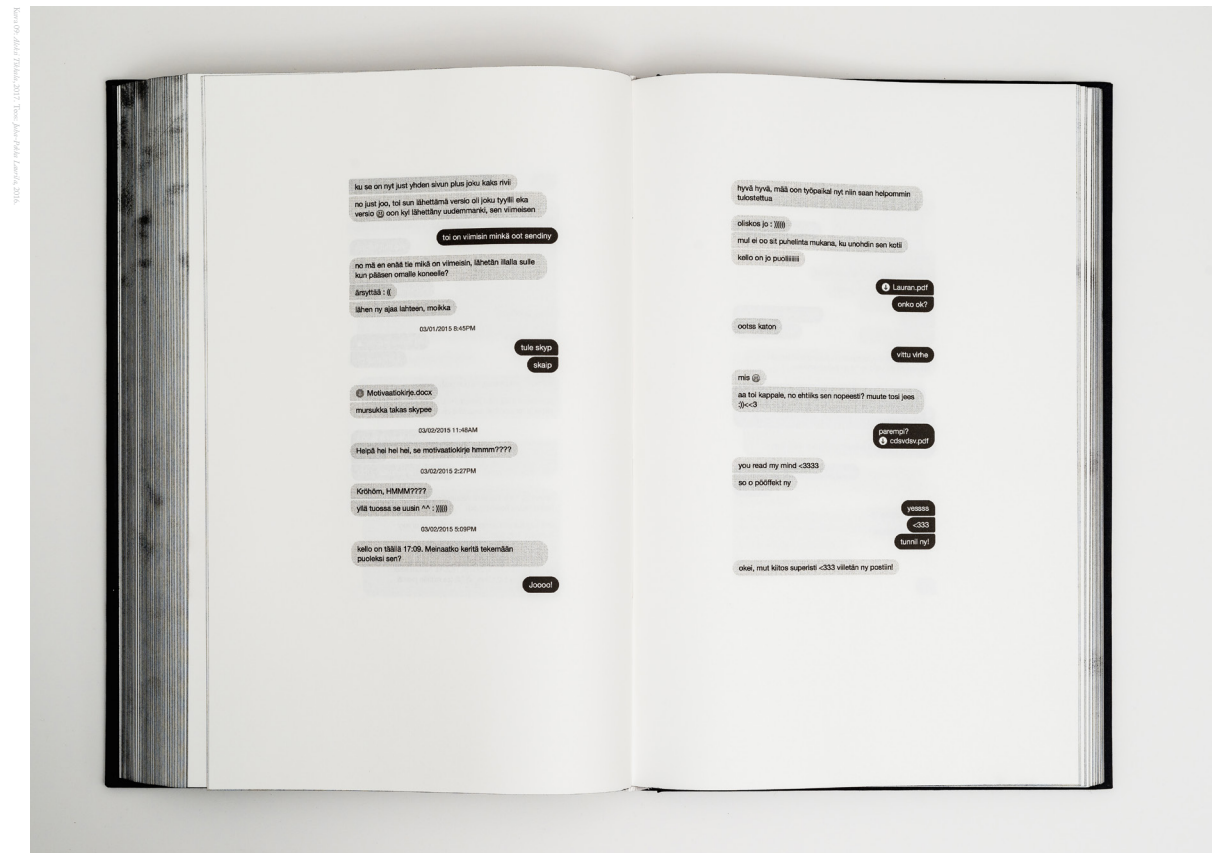
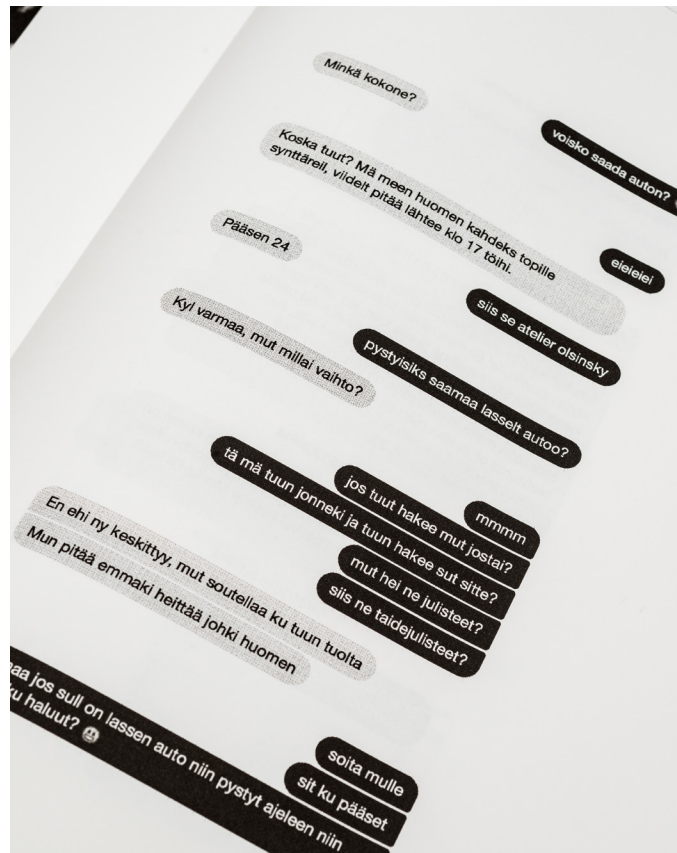
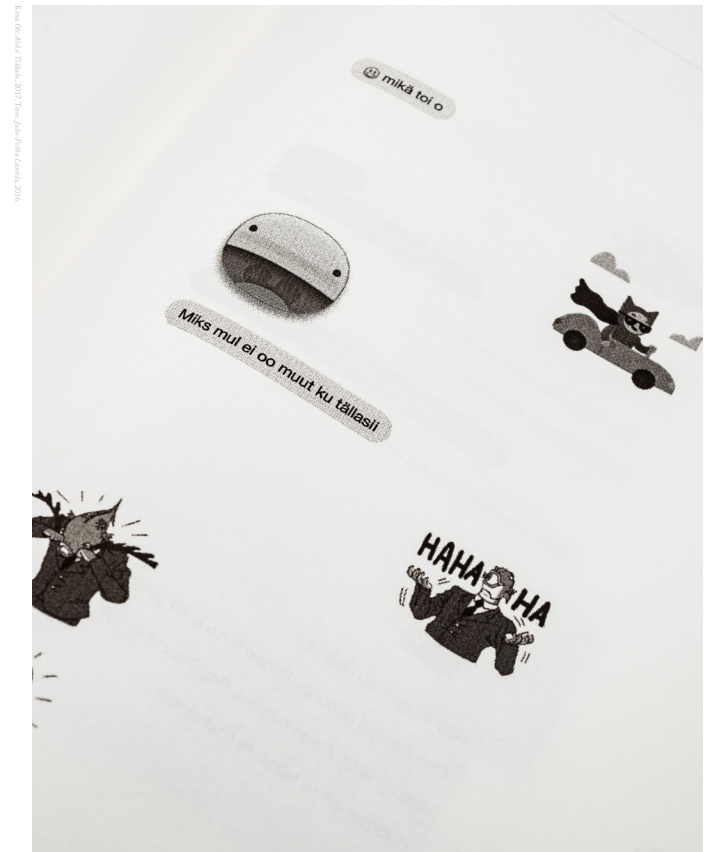
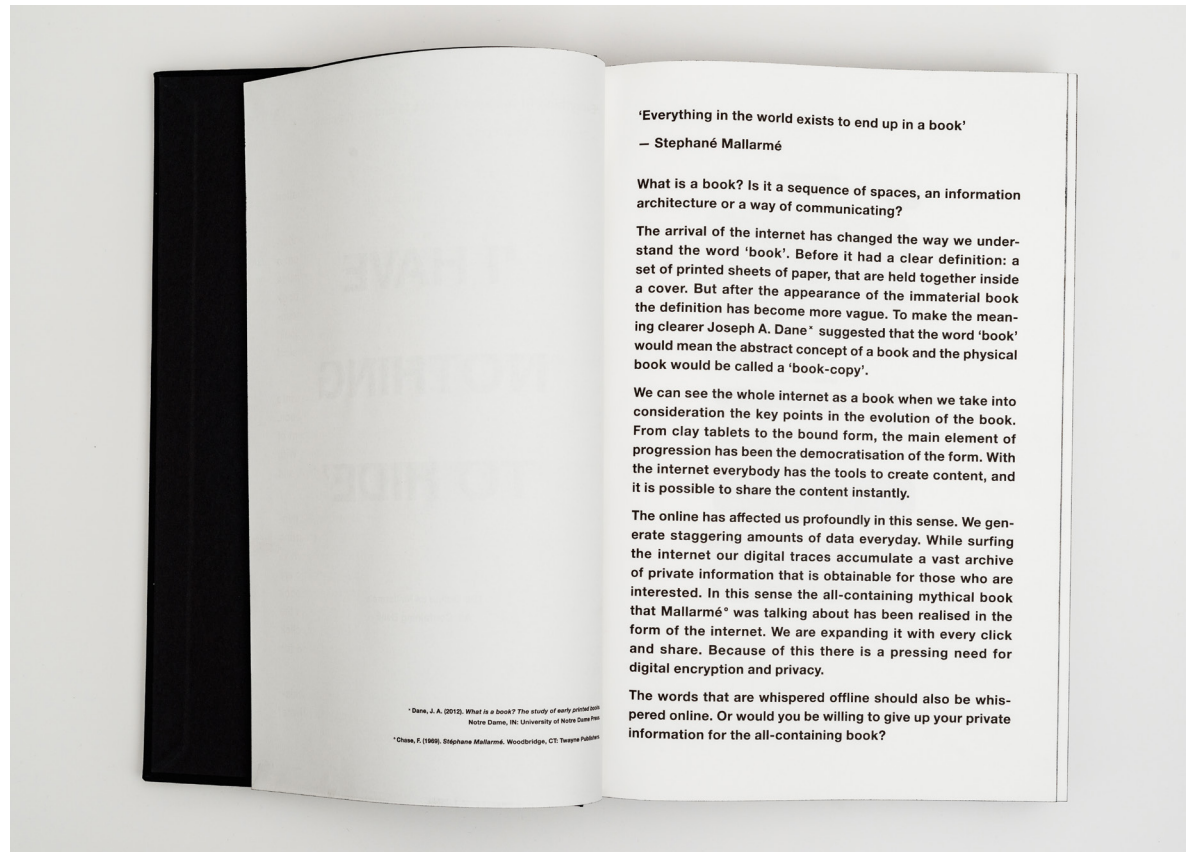
– Kenneth Goldsmith (2014)

Kirjallisen osan lisäksi tein myös teoksen osaksi opinnäytetyötä. ‘I Have Nothing To Hide’ – The Online as Mallarmé’s All Containing book -teoksen nimi viittaa

Nothing to hide -argumenttiin (*Wikipedia 2017*). Argumentin mukaan verkon seurantaohjelmat eivät vaaranna käyttäjän yksityisyyttä, jos heillä ei ole mitään salattavaa. Monet vastustavat kyseistä näkemystä. Se mahdollistaa tiedon joutumisen väärin käsiin, sillä mikään digitaalinen ympäristö ei ole murtovarma. Palfrey & Gasser (2008, 81) toteavat Born Digital-kirjassa miten ihmisten jokapäiväinen elämä siirtyy yhä enemmän digitaaliseksi ja tämän ansiosta myös luovutamme yhä enemmän henkilökohtaista informaatiota itsestämme muiden käsiin.

Teos konkretisoi digitaalisessa ympäristössä luovutetun informaation abstraktin luonteen. Se sisältää minun ja tyttöystäväni yksityisen Facebook-keskustelun, joka sijoittuu viiden vuoden aikavälille. Verkossa käyty keskustelu on nostettu ulos kontekstistaan eli alkuperäisestä julkaisualustasta ja vaihdettu painettuun kirjaformaattiin. Kirja painaa noin viisi kiloa ja sisältää lähes 900 sivun verran henkilökohtaista informaatiota. Tämän ansiosta se haastaa lukijan miettimään, kuinka paljon hän on valmis jakamaan itsestään tietoa.

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. Digitaalinen ja painettu teknologia

3.2. Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. Deleuzen & Guattarin idea kirjasta

5. Kaiken kattava kirja

5.1. Verkko kaiken kattavana kirjana

5.2. Teoksesta

6. Lopuksi

Lähteet

‘I Have Nothing To Hide’-kirjan luonne on hyvin ristiriitainen. Se on tarkoitettu salattavaksi muilta, joka on vastoin kirjan luonnetta informaation levittäjänä. Teos on painetussa formaatissa, mutta kirjan ominaiset toiminnot on haastettu. Siinä ei ole tekijöiden nimiä, eikä sivunumeroita. Sen tarkoitus on levittää informaatiota ilman, että sen sisältöä tarvitsee lukea. Kaikki tarpeellinen tieto on kirjan ulkopuolella. Perinteisen kirjan sijasta teos voidaan nähdä staattisena veistoksena. Kuten Garrett Stewart (2011, 1) kirjoittaa Bookwork: medium to object to concept to art -teoksessa: “kirjat, jotka on tarkoitettu galleriaan sijoitettaviksi esineiksi, mitätöivät oman arvonsa tekstinä.”

Painettu teos, joka sisältää Facebook-keskustelun konkretisoi aineettoman verkon ominaisuuksia ja alleviivaa sitä, kuinka paljon me julkaisemme tietoa verkossa. Julkaisemalla opinnäytetyön verkkosivuna halusin tuoda esille sitä, miten tieto on verkossa jatkuvassa muutoksessa. Verkkosivun nimi on Edition 1/1. Se viittaa siihen, kuinka verkko voidaan nähdä yhtenä kirjakokonaisuutena, vaikka sinne lisätään tai sieltä poistetaan tekstiä eli siis Mallarmén kaiken kattavana

kirjana. Jatkuvan muutoksen vaikutukset informaation säilyttämiseen ilmenee parhaiten silloin, kun lopetan verkkosivuista maksamisen ja kaikki sivuilla ollut tieto katoaa.

6. Lopuksi

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. *Digitaalinen ja
painettu teknologia*

3.2. *Skeuomorfismi
osana kirjan kehitystä*

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. *Deleuzen & Guattarin
idea kirjasta*

5. Kaiken kattava kirja

5.1. *Verkko kaiken
kattavana kirjana*

5.2. *Teoksesta*

6. Lopuksi

Lähteet

”Lukija, syvenny tähän satuun niin tunnet olosi oudon levottomaksi!”

– Daniil Harms (1988)

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. *Digitaalinen ja painettu teknologia*

3.2. *Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä*

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. *Deleuzen & Guattarin idea kirjasta*

5. Kaiken kattava kirja

5.1. *Verkko kaiken kattavana kirjana*

5.2. *Teoksesta*

6. Lopuksi

Lähteet

Opinnäytetyön ansiosta olen saanut aikaan mielestäni selvän kokonaisuuden, joka laajentaa ilmeisen yksinkertaiselta vaikuttavan kirjan konseptia. Kirjallisessa materiaalissa oli paljon itselleni entuudestaan vieraita teorioita ja ideoita, kuten Deleuzen ja Guattarin konsepti kirjan uudesta muodosta ja Mallarmén konsepti kaiken kattavasta kirjasta. Uusien ideoiden tiivistäminen ymmärrettävään muotoon tuntui aluksi hyvin haastavalta, mutta prosessin edetessä opin hahmottamaan kokonaisuuden selvemmin. Lukuisten keskusteluiden, kirjojen ja artikkeleiden sekä pohdinnan ansiosta ajatukseni kirjan olemuksesta selkiytyivät. Pystyin esimerkkien lähemmän tarkastelun avulla jäsentämään uutta, vaikeaselkoista tietoa ymmärrettävään muotoon.

Uusien käsitteiden ymmärtäminen työn edellyttämällä tasolla kesti kuitenkin odotettua kauemmin. Tämän takia prosessi vaikeutui ja jouduin ottamaan enemmän aikaa projektin loppuun saattamiselle. Toisaalta oli hyvä, että käytin paljon aikaa uusien lähteiden etsimiseen, mutta laajan tietoperustan takia työtä oli myös vaikeampi rajata.

Opinnäytetyöprosessin mahdollistaman kehityksen ansiosta pystyn katsomaan ympäristöäni kriittisemmin ja pystyn haastamaan omaa ajattelua entistä paremmin. Itselleni kuitenkin tärkein oivallus prosessin aikana oli se, miten voin käyttää graafista suunnittelua työkaluna abstraktien asioiden jäsentämisessä. Opin paljon myös työn jaksottamisesta sekä prosessinomaisesta työskentelystä sekä itseni johtamisesta.

Opinnäytetyö vahvisti mielipidettäni siitä, kuinka tärkeää konventioiden haastaminen graafisen suunnittelijan ammatissa on. Koin erittäin antoisaksi lukuisat keskustelut, joita kävin opinnäytetyöni teemoista muiden graafisen suunnittelun opiskelijoiden kanssa kirjan eri määritelmistä. Opinnäytetyön tekeminen oli minulle erittäin mielenkiintoinen kokemus, joka antoi ja opetti paljon. Tutkisin mielelläni maisterivaiheen opinnoissa tekemäni teoksen esille nostamia ristiriitoja, jolloin voisin viedä konseptuaalista suunnittelua vielä pidemmälle.

Lähteet

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. *Digitaalinen ja painettu teknologia*

3.2. *Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä*

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. *Deleuzen & Guattarin idea kirjasta*

5. Kaiken kattava kirja

5.1. *Verkko kaiken kattavana kirjana*

5.2. *Teoksesta*

6. Lopuksi

Lähteet

Kirjalliset lähteet

1. Barthes. R. 1982. *Authors and Writers. In A Barthes Reader.* New York: Hill and Wang.
2. Bloch. R. H. 2016. *One Toss of the Dice: The Incredible Story of How a Poem Made Us Modern.* New York: Liveright Publishing Corporation.
3. Borges. J. L. 1981. *The Book of Sand & The Gold of the Tigers.* New York: Penguin.
4. Cope. B. & Kalantzis. D. 2001. *Print and Electronic Text Convergence.* Altona: Common Ground.
5. Costa. C. T. 2013. *A Business Model for Digital Journalism: How Newspapers should Embrace Technology, Social and Value Added Services.* São Paulo: Columbia University Graduate School of Journalism.
6. Dane. J. A. 2012. *What Is a Book?.* Notre Dame: University of Notre Dame Press.
7. Deleuze. G. & Guattari. F. 1987. *A Thousand Plateaus.* Minneapolis: University of Minnesota Press
8. Eco. U. 2014. *From the Tree to the Labyrinth.* Cambridge: Harvard University Press.
9. Fitzpatrick. K. 2011. *Planned obsolescence : publishing, technology, and the future of the academy.* New York: New York University Press.
10. Frank. S. 2011. *Salman Rushdie: A Deleuzian Reading.* Copenhagen: Museum Tusulanum Press.
11. Gillieson. K. 2006. *The Book Abstracted.* The Hague: Dot Dot Dot.
12. Gottlieb. S. 2015. *The Form of the Book Book.* Antwerp: Occasional Papers.
13. Harms. D. 1988. *Sattumia.* Helsinki: WSOY.
14. Harrison. F. 1946. *A Book About Books.* London: J. Murray.

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. *Digitaalinen ja painettu teknologia*

3.2. *Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä*

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. *Deleuzen & Guattarin idea kirjasta*

5. Kaiken kattava kirja

5.1. *Verkko kaiken kattavana kirjana*

5.2. *Teoksesta*

6. Lopuksi

Lähteet

15. Hendel. R. 1998. *On Book Design*. New Haven & London: Yale University Press.
16. Kilgour. F. 1998. *The Evolution of the Book*. New York: Oxford University Press.
17. Koskimaa. R. 2000. *Digital Literature: From text to hypertext and beyond*. Jyväskylä: University of Jyväskylä.
18. Landow. C. P. 1994. *Hyper/Text/Theory*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press.
19. Landow. C. P. 2006. *Hypertext 3.0: critical theory and new media in an era of globalization*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press.
20. Ludovico. A. 2013. *Post-Digital Print – The Mutation of Publishing since 1894*. Eindhoven: Onomatopée.
21. Mallarmé. S. 1996. *The Book, Spiritual Instrument*. New York: Granary Books.
22. O'Brien. D. R., Gasser U., Palfrey. J. 2012. *E-Books in Libraries: A Briefing Document Developed in Preparation for a Workshop on E-Lending in Libraries*. Cambridge: Berkman Center Research Publication.
23. Palfrey. J & Gasser. U. 2008. *Born digital : understanding the first generation of digital natives*. New York: Basic Books.
24. Preece. J. 2002. *Interaction design : beyond human-computer interaction*. Hoboken: John Wiley & Sons, Inc.
25. Stein. B. 2011. *I Read Where I Am*. Amsterdam: Valiz with Graphic Design Museum.
26. Stewart G. 2011. *Bookwork: medium to object to concept to art*. Chicago: The University of Chicago Press.
27. Vassiliou. M. & Rowley. J. 2008. *Progressing the definition of "e-book"*. Manchester: Manchester Metropolitan University.

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. *Digitaalinen ja painettu teknologia*

3.2. *Skeuomorfismi osana kirjan kehitystä*

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. *Deleuzen & Guattarin idea kirjasta*

5. Kaiken kattava kirja

5.1. *Verkko kaiken kattavana kirjana*

5.2. *Teoksesta*

6. Lopuksi

Lähteet

Sähköiset lähteet

1. Boom. I. 2014. *Reputations: Irma Boom* [Viitattu 29.03.2017]. Saatavilla: <http://www.eyemagazine.com/feature/article/reputations-irma-boom>
2. Eco. U. 1997. *The World According to Eco* [Viitattu 26.03.2017]. Saatavilla: <https://www.wired.com/1997/03/ff-eco/>
3. McCarthy. T. 2015. *AHRC Books & the Human Debate* [Viitattu 25.03.2017]. Saatavilla: <https://youtu.be/K6t4Yp62vWc?t=46m4s>
4. McCarthy. T. 2015. *The death of writing – if James Joyce were alive today he'd be working for Google* [Viitattu 25.03.2017]. Saatavilla: <https://www.theguardian.com/books/2015/mar/07/tom-mccarthy-death-writing-james-joyce-working-google>
5. Merriam-Webster. 2017. *Definition of a Book* [Viitattu 25.03.2017]. Saatavilla: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/book>
6. Nocera. T. 2013. *Skeuomorphism Gone Bad: When Visual Metaphors Fail* [Viitattu 20.04.2017]. Saatavilla: <http://contentbureau.com/blog/techy-designer/skeuomorphism-go-ne-bad-when-visual-metaphors-fail>
7. Stickel. C., Pohl. HM., Milde. JT. 2014. *Cutting Edge Design or a Beginner's Mistake? – A Semiotic Inspection of iOS7 Icon Design Changes* [Viitattu 20.04.2017]. Saatavilla: http://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-07626-3_33
8. Wikipedia. 2017. *Book* [Viitattu 25.03.2017]. Saatavilla: <https://en.wikipedia.org/wiki/Book>
9. Wikipedia. 2017. *World Wide Web* [Viitattu 27.03.2017]. Saatavilla: https://fi.wikipedia.org/wiki/World_Wide_Web

Abstract

1. Johdanto

2. Kirjan määritelmä

3. Teknologia murroksessa

3.1. *Digitaalinen ja
painettu teknologia*

3.2. *Skeuomorfismi
osana kirjan kehitystä*

4. Hypertekstin vaikutukset

4.1. *Deleuzen & Guattarin
idea kirjasta*

5. Kaiken kattava kirja

5.1. *Verkko kaiken
kattavana kirjana*

5.2. *Teoksesta*

6. Lopuksi

Lähteet

Kuvalähteet

1. Kuva 01: *Aleksi Tikkala, 2017. Teos: Juha-Pekka Laurila, 2016.*

2. Kuva 02: *Aleksi Tikkala, 2017. Teos: Juha-Pekka Laurila, 2016.*

3. Kuva 03: *Aleksi Tikkala, 2017. Teos: Juha-Pekka Laurila, 2016.*

4. Kuva 04: *Aleksi Tikkala, 2017. Teos: Juha-Pekka Laurila, 2016.*

5. Kuva 05: *Aleksi Tikkala, 2017. Teos: Juha-Pekka Laurila, 2016.*

6. Kuva 06: *Aleksi Tikkala, 2017. Teos: Juha-Pekka Laurila, 2016.*

7. Kuva 07: *Aleksi Tikkala, 2017. Teos: Juha-Pekka Laurila, 2016.*

8. Kuva 08: *Aleksi Tikkala, 2017. Teos: Juha-Pekka Laurila, 2016.*

9. Kuva 09: *Aleksi Tikkala, 2017. Teos: Juha-Pekka Laurila, 2016.*